

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Carmen-Vasilica BRUJA¹

carmen.vb68@yahoo.fr

ABSTRACT: This paper is based on informations, data collected using techniques and methods in environmental science. The main purpose of this subject is to aware the young generation about nature and the benefits of it. Our mission is to educate the young generation so they can understand the relation between the man and the environment in such way that any negative action, regardless its insignificance, on our side can affect in a subversive way the nature.

KEYWORDS: environment, ecological education, projects, nature, care.

Protecția naturii devine tot mai mult una din cele mai importante preocupări ale societății contemporane și comportă trei aspecte importante: prevenirea deteiorării mediului, acțiuni de depoluare și reconstrucție ecologică, ce constau, în principal, în măsuri reparatorii, și păstrarea sau întreținerea zonelor depolate.

Interesul și dragostea pentru natură sunt, la majoritatea copiilor, instinctive. În plus, comportamentele și convingerile formate copiilor la o vârstă cât mai fragedă sunt cele care se pastrează cel mai bine toata viața. De aceea, în educația realizată în grădiniță trebuie să pornim de la interesul firesc al copiilor pentru plante și animale, pentru ceea ce reprezintă, în general, natura pentru ei.

Scopul principal al educației privind mediul înconjurător este acela de a oferi fiecărui individ posibilitatea de a manifesta o atitudine personală, responsabilă față de mediul în care trăiește. Educația ecologică are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediul de viață, care nu este numai al său, ci și al plantelor și animalelor. Punctul de plecare al acestui demers îl constituie optica noastră ce trebuie să exprime respectul pentru mediul natural de care beneficiem cu toții și pe care îl vor moșteni generațiile viitoare. Deci este important ca noi, cei ce avem misiunea de a-i educa pe cei mici, să avem o conștiință ecologică bine conturată, pentru ca acțiunile pe care le desfășurăm să fie eficiente și credibile în fața copiilor.

¹ Profesor învățământ preșcolar, Grădinița cu P.N. Frumoasa, județul Bacău.

Preșcolarii trebuie să realizeze că problemele mediului înconjurător sunt ale lumii întregi, ale fiecăruia dintre noi, iar fiecare acțiune negativă a noastră, oricât de insignifiantă ar fi, poate să afecteze în mod distructiv natura. Semnalele de alarmă lansate de specialiști, explicațiile și statisticele întocmite de aceștia au un rol incontestabil, dar pentru implicarea și acțiunea eficientă de formare în sens ecologic se ajunge prin sensibilizare și prin antrenarea componentelor afective și volitive ale copiilor. De aceea, activitățile de educație ecologică se desfășoară într-o atmosferă relaxantă, unde interesul și comunicarea să încurajeze inițiativile, dar și opțiunile fiecăruia.

Abordarea educației ecologice în grădiniță prezintă anumite particularități metodologice, scopul final al acestui demers fiind formarea unui comportament ecologic adecvat și derularea de acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător. Schema logică de abordare a educației ecologice prezintă câteva etape care descriu un traseu formativ ce poate fi urmat de către orice cadru didactic, prin valorificarea atentă a conținutului și metodologiei specifice disciplinei:

1. Perceperea și observarea naturii. Această primă etapă poate fi realizată cel mai bine prin ieșirile în natură, excursii, tabere. Este primul pas de contact nemijlocit cu elementele mediului și constituie premisele etapelor următoare.

2. Determinarea trăirii unor senzații și sentimente și conștientizarea copiilor asupra acestora. În urma percepției aspectelor din mediul înconjurător, copiilor li se atrage atenția asupra plăcerii de a privi cerul senin, de a trage în piept aerul curat al unei păduri, de a asculta susurul unui pârâu, etc. În această etapă educatoarei îi revine rolul de a discuta și a atrage atenția asupra acestor aspecte și de a sublinia beneficiile unui mediu curat, sănătos, precum și apartenența noastră la sistemele naturale de viață și comunicarea existentă între noi și mediul natural.

3. Implicarea personală. Prin discuții, în urma stabilirii locului și rolului fiecăruia în spațiu și timp, în cadrul social pot fi relevate modalități de implicare individuală, felul în care putem fi de folos.

4. Asumarea responsabilității. Această etapă este esențială în formarea unei structuri comportamentale adecvate. Existând implicare, trebuie să existe și responsabilitate. Etapele menționate de desfășurare a educației ecologice asigură, potrivit nivelului acestei vârste, adoptarea comportamentului ecologic. Este implicit faptul că informația motivează, însoțește

și susține percepția senzorială, analiza senzațiilor, încadrarea în sistemul natural de viață, definirea rolului personal, respectiv, implicarea individuală și asumarea responsabilității.

5. Alcătuirea unei strategii de acțiune. Această etapă reprezintă trecerea spre acțiunea concretă. Faptul că, în calitate de cadre didactice, organizăm acțiuni diverse împreună cu copiii, nu este suficient. Realizarea, într-adevar importantă, ar fi să formăm copiilor acel interes și acele abilități care să le permită să înțeleagă cum se organizează astfel de acțiuni și să acționeze din imbold propriu.

Pentru a le forma copiilor o conduită ecologică putem porni de la o idee simplă, dar destul de eficientă în planul emoțiilor și sentimentelor: transpunerea copilului în locul elementului din natură care a suferit o agresiune din partea omului. Pus în postura celui agresat și care nu se poate apăra singur, copilul va realiza că trebuie să acorde “drept la existență” tuturor elementelor mediului din jurul său. Treptat va înțelege că orice acțiune de distrugere sau exterminarea de orice fel este cât se poate de dăunătoare pentru că strică echilibrul naturii.

Având în vedere faptul că cel puțin în zona noastră pădurea „începe de la marginea casei și se termină la marginea cerului”, motivația a fost puternică și ne-am propus ca, în mod organizat, „să pătrundem în tainele pădurii” și să încercăm să stopăm mutilarea acestui „Laborator al Terrei”.

A ocroti și îmbunătăți mediul înconjurător reprezintă pentru întreaga societate un obiectiv primordial, o sarcină a carei realizare trebuie coordonată și armonizată foarte bine în sistemul educațional. Acțiunea de protecție a mediului nu este ușoară în comunitate. Schimbarea mentalității oamenilor este dificilă, iar fără educația fiecărui individ în acest sens, începând de la vârste timpurii, orice demers la scara socială de ocrotire a mediului este supus eșecului.

În sprijinul realizării acestui demers educativ vine programul educațional „Ecogrădinița”, care-și propune să contribuie la creșterea gradului de conștientizare al copiilor asupra problemelor de mediu, punându-i astfel bazele dezvoltării se urmărește clarificarea apartenenței copiilor la mediu. Sunt încurajate discuțiile și munca în grup, precum și orice inițiativă luată în protejarea mediului.

Grădinița noastră derulează, pentru al patrulea an, programul “Eco-Grădinița”. Acest program conturează strategia de acțiune în domeniul educației ecologice, la nivelul unității noastre.

Beneficiile pe care credem că grădinița noastră le va avea prin continuarea programului Eco-Grădinița, sunt:

- Sensibilizarea copiilor în problema păstrării unui mediu curat, sănătos și estetic;
- Cultivarea dragostei copiilor pentru Terra, pentru toate elementele care intra în componența acesteia: ape, plante, animale, etc;
- Educarea copiilor în sensul păstrării sănătății mediului în care trăiesc;
- Însușirea unor norme de comportare specifice asigurării echilibrului dintre sănătatea individului, a societății și mediului;
- Formarea unei atitudini dezaprobatoare față de cei care încalcă normele specifice de păstrare a igienei mediului;
- Educația copiilor și a familiei în sensul formării unor comportamente corecte de ocrotire a mediului, de colectare selective a deșeurilor menajere reciclabile, de gestionare a deșeurilor;
- Promovarea grădiniței noastre la rangul de Eco-grădiniță, conform standardelor UE, ca urmare a activităților educative desfășurate și a derulării programului amintit.

Scop:

- Educarea copiilor și a comunității locale pentru păstrarea unui mediu mai curat și mai sănătos, pentru utilizarea rațională a resurselor naturale și menținerea echilibrului ecologic, în vederea conservării naturii pentru generațiile următoare.

Obiective:

- Conștientizarea și sensibilizarea comunității locale, a copiilor și părinților față de problemele mediului;
- Crearea în grădiniță și în împrejurimi a unui mediu ambient plăcut, prin amenajarea și întreținerea spațiilor verzi;
- Formarea unui comportament etic, civic;
- Formarea unor deprinderi de conservare a naturii;
- Implicarea copiilor în colectarea materialelor reciclabile – hârtie și PET-uri.

Concluzii

In extenso, „ecuația” fundamentală a vieții pe această planetă constă în găsirea unui raport echilibrat între necesitățile de ordin economic și capacitatea ecologică a planetei, înțeleasă ca un capital real al națiunilor, clar limitat și ușor perisabil în condițiile unei gospodăririi necorespunzătoare.

Omul reprezintă un factor activ în dinamica spațială și temporală a mediului biotic, în general, și a pădurilor, în mod special. Acțiunile factorului antropic pot și trebuie să fie doar cu finalitate pozitivă, mai ales că azi din ce în ce mai mulți oameni de știință consideră degradarea mediului, în ansamblu, și a pădurilor, în particular, drept cea mai dramatică criză a omenirii.

Curiozitatea copiilor conduce la acumularea de cunoștințe despre mediul înconjurător, despre protecția lui, ceea ce contribuie la dezvoltarea capacității copiilor de a gândi logic și de a interpreta corect aspectele din jurul lor.

Bibliografie:

- [1] Ciubotaru, Melania, *Educația ecologică în gradiniță*, Editura: CD Press 2005.
- [2] Drucker P.F., 1999, *Realitățile lumii de mâine*, Editura Teora, București, 1999.
- [3] Mazilu M., *Ecologie și protecția mediului înconjurător*, Editura Mirton, Timișoara, 2004.